

ב' אלול
15 אוגוסט

למנוחה

חל-אביב.

נמיר מלפני לזיוו שיתן לו את האוטו שלו בשביל נסיקתנו

לצ'קוס. זיוו חבטיח להעמיד לרשותנו אוטו של דמלר.

בבוקר ברבע אחרי שבע קמד האוטו על-יד ההוטל שלי

ובשבע וחצי יצאנו לצ'קוס. קצח לפני חשע הגענו למחוז חפצנו.

פגש אותנו מלקולם ומיד הבנים אהנו פנימה - מלבד הזקן היו

בניח בנו השני של מקד, בחו אישבל, נבריו, קנון וקן (שכחתי שמו)

ממסדרי I.L.P. הראשונים ומידירו של קיר הרדי ושחי זקנות.
מיד הוזמנו לארוחת בוקר. מקדונלד ישב בראש השלחן, נסיר
סימינו אני משמאלו, ועל ידי, משמאלי, מלקולם. גם אישה,ל,
הבן השני ושאר האורחים נסבו לשלחן. האוכל היה מסודר בשלחן שני
וכל אחד היה צריך לשרת את עצמו כטוב בעיניו. מקדונלד שחח את
השיחה בעודנו אוכלים. שאל על הצב בקונגרס וסיבה אי הסי פוק
במכתבו.

אמרתי לו שהמכתב נשאר אות מחה. לדוגמא, ציינתי
את דבר העבודה. ספרתי על ענין עפולה, כביש קלקילית, הנמל,
המהצבה ועל אישיבה האחרונה של הוה"פ עם הנציב ודברי הנציב
על ערבי עבר-היורן שאין לעקב את כניסתם לא"י, היות ועבר-היורן
פתוח לערבי א"י.

נסיר הוסיף על ענין שנוי שם הרחוב על שם נתן שטרייס -
לרחוב צ'נסלור.

מקדונלד הקדים לגמור את ארוחתו וגם אנו אחריו -
ובקש חליחה משאר המסובים ונכנס אחנו לחדר עבודתו. אחנו הלך
גם מלקולם. המסכנו את השיחה על יחסו של הנציב.
מקד נלד אמר שהוא יודע את יחס האיבה של צנסלור

If I could have my own way he would have been dismissed long ago.

הוא אמר. עכשיו הוא עוזב בקרוב ואני הושע שהוא יהיה בלונדון
מאחורי תקלעים מרכז הפעולה נגדכם. יש לו הרבה קשרים. הוא
לא יעבוד יותר אצל הממשלה. הידוע לכם מי הם מקורביו - נסיר

ישראל

קרא בשם לורד נמירין - כן, נמירין, אבל יש לו עוד.

חפש בין ארון הספרים והוציא את הספר Who is Who

ועיין בו זמן מה. - לא, כאן אין ידיעות, אבל יודע אני

שיש לו הרבה קשרים והוא יעבוד יפעל נגדכם.

אולם הנציב החדש הוא איש מתאים מכל הבחינות (לא

קרא בשמו) נמיר העיר שמלבד הנציב משע יעה כל האסמון:

שבמקירות, שברובה היא עוינת אותנו, וציין את דרייסון,

החנהגותו בועדה שו, חקיקת חוקים נגדנו, וביחוד השנוי שהכנים

בחוק האריסים וההוספה החדשה עד אי-מכירת קרקע בעד חוב

אכותיקאי בלי רשות מיוחדת מהנציב.

עם דרייסון, אמר מקדונלד, יש קושי מיוחד. הוא

אינו ב- Colonial Service, אלא עובד בא"י על-כי

חווה מיוחד, ולכן אי-אפשר להפטר ממנו על-ידי העברה לארץ

אחרת, כאשר עושים במקרים כאלה, אלא צריך לבטל את החווה

ולפטר אותו. זהו הקושי.

הוא סומך על הנציב החדש המתאים למשרתו מכל הבחינות.

הוא יקרא לו באופן אישי ויתן לו הוראות ברורות ע"ד החנהגותו.

והוא מקוה שהעניינים בארץ ישחננו. אילו הייתי מנהל משרד המושבות

הייתי מעביר את כל הדברים האלה בעצמי.

העירותי שכל זמן שיש ממשלה פועלים ובכל זמן שחיה

ממשלה כזו אין כל סיכוי שהוא יהיה מנהל משרד המושבות - מי הם

שונאיכם במשרד המושבות ? - שאל. בהמשך דבריו רמז - אם כי לא

פירש בשמו - כי פספילד משמש אבן נגף, וכי יש מפריעים להוציא

לפועל את הכוונות שנחכוון להן במכתבו, "אין אני מחכוון
לנוף (to blame) במי-שהוא - בשיחתנו פה - ", הוסיף בוחרות,
ושב רמז שיבואו שנויים בהרכב הנהלה משרד הסוכנות, מבלי להגיד
זאת באופן מפורש.

נמיר החל לדבר בשאלת הפריטט. למה אחם מחכוונים
בפריטט ואיך אחם מבינים אוהה ? שאל.
המברתי שהפריטט שאנו מחכוונים, שיחם הממשלה ליהודים
ולערבים בא"י לא יהיה יחס בין כמות ידועה של יהודים אינדרווי-
דואליים ובין כמות ידועה של ערבים אינדרווידואליים, אלא יחס
שבין שתי חטיבות לאומיות שלמות ושוות. שוויון זה יונהג גם
בענינים פוליטיים וגם בענינים משקיים, כי בזכיוחנינו בא"י
אין לראות רק את היהודים היושבים כבר בארץ אלא את כל העם
היהודי בעולם אבל אין אנו רוצים שיקבעו שטון יהודי, כאשר כל
היהודים הם יוחר מהערבים שבא"י, אלא ינהגו לפי פרינציפ השוויון
(פריטט).

מקדונלד הודיע שהוא מסכים לגמרי להנחה זו. הוא
כבר שוחח על זה עם ויצמן לפני הקונגרס, והוא נכון שפרינציפ
זה יקבע בחור הפוליטיקה של הממשלה בארץ ביחס ליהודים ולערבים.
הוא כשלעצמו חושב אפילו שפרינציפ זה של פריטט צריך להיות
נוטה כלפי היהודים. הוא נוטה להכריע לטובת היהודים. לדעתו,
היתה זו הכוונה המקורית של המנדט, לא לתת ליהודים מה שיש לערבים
בא"י - אלא יוחר מזה. והוא יתנהג ככה. הוא ידבר עם הנציב
ויגיד לו את דעתו.

נמיר עורר שאלת ועדת קבינט חדשה לדון בה על השאלות

הגדולות של הציונות. מ-ל. הודיע שהוא הבטיח לאסוף ועדה קבינטית, הוא עומד גם עכשיו בדעתו, אולם עמדתו הייתה שאם רק שני הצדדים (הסוכנות והממשלה) יבואו לידי הסכמה - אז הוא לא יתערב. תעניין יובא לפניו רק שלא יהיה הסכם. כפי ששמע היה הסכם על ועדה דיפלומטית.

נמיר אשר שהיה אמנם הסכם על ועדה דיפלומטית, אולם ועדה זו אין בכחה לפתור השאלות הגדולות. מ-ל. הודיע שאין הוא יכול להתחייב על ועדה חדשה. יש קצת גדולים. בשעת הועדה הראשונה היה רוגז רב, כי העניינים הוצאו מידי המשרד. הוא נוטה לוועדה כזו כמו מקודם, אבל פה אנו יכולים לחת חשובה רשית. אילו ישב בדינינו סטריט היה יכול להזכיר אתרים סבירים ולשמוע דעתם והיה אומר לנו חשובה רשית, עכשיו שהננו מדברים בצ'קום - הוא יכול להגיד רק דעתו הפרטית, אין אני מוסוליני, איני יוחר ספרים מיניסטר ועלי להתקין עם חברי. על דברים אלה ציכח להתחיל הממשלה.

השיחה עברה לשאלת המועצה המחקרת. נמיר שאל אם

הממשלה עוררה סכסכת לרעיון R.T. קונפרנס לפני כל שני קונסטיטוציוני. מ-ל שאל אם יש איזה סיכוי שהוא להסכם יהודי-ערבי. אמרתי - ברגע הסיכויים קטנים מאד, אולם אם ישנה הסכם בארץ, יחולל יחס אחר מצד האדמיניסטרציה, ישתרר שלום ושקט, יש תקווה שכעבור שנה ימצא מספר הגון של ערבים אשר ירצה בהסכם, אם הממשלה תעמוד על כיוון הדייט, מ-ד אמר שהוא מחייב רעיון

זה, אולם הוא זקוק לאינפורמציה בענין זה על המצב וצריך להתייעץ עם חבריו.

השיחה שבה על המצב בקונגרס. סיפרנו על ההצעות השונות בועדה הפוליטית. הצעת הרויזיוניסטים בדבר סדינת היהודים, הכלליים ע"ד רוב עמדת הפועלים וכו'. מיד לא "החפץ" משאיפה למדינה. בדבר הנהלה הביע דעתו שאולי יותר טוב שאנשים הללו - האופוזיציה - תקבל את ההנהלה. ילמדו את הקושיים ויחרגלו לאחריות.

באשר לויצמן No man was ever treated by a british cabinet as Dr Weizman was treated by this government and is never likely to be treated by any other gov.

יש לי אסון גמור בויצמן, אני מסכים לגמרי לפוליטיקא שלו - כפי שאני מבין אותה. אם ויצמן לא יבחר - אמשך את הפוליטיקא הזאת עם אלה שיבואו אחריו - אבל בכל פעם אחיעץ עם ויצמן, כי אני מאמין לו.

פתאום צלצלו מדונינג סטרים למקדונלד - אנחנו קמנו ויצאנו למען שיוכל לדבר מבלי שנשמע - היה כבר לאחר אחת עשרה נכנסנו לחדרו של מלקולם וטלפנו לבזל, לויצמן. מלקולם מסר לויצמן חוכן השיחה. יש להצטרף שדבריו אלה לא נרשמו, כי הוא מסר תמצית השיחה באופן קולע ונאמן. ויצמן מסר שעדין לא הצביעו את ההחלטה הפוליטית אמש, כאשר חשבו, כי נתקבלו טלגרמות מאל יהו ושר שני הסוחאים נגד ההכרזות ומעירות על הסכנת הכרוכה בה, כי

החלה החרגשה רבה בארץ. כשקבלתי במליפון פרטים מויצמן על הסלגרמה - הוברר לי שלא יקבלו בקונגרס הכרזה על רוב, ואמרתי זאת למקולם.

מקולם שאל - יחנן שזה היה בראשית השיחה בבוקר -

אם נסיעתי לבזל עלולה לחזק את השארותו של ויצמן. אני הבעתי דעתי שאילו בא לפני שבוע היה זה אולי משנה המצב, אבל עכשיו מאוחר; לחיפך זה אולי עוד יזיק, כי יאסרו שויצמן הביא אותי לעשות לחץ על הקונגרס. יצאנו לחצר ושווחחנו ארוכות על המצב.

מקולם התעניין ביחוד בעמדת סיעתנו. משיחתו היה לי רושם

יותר בטוח בידידותו אלינו ובכנותו מאשר מדברי האב, אם כי

דברי האב היו כולם חדורים נטיה לציונות ורצון לעזור. החילוני

לנסח בכתב סלגרמה לויצמן, מקולם לקח חלק אקטיבי בניסוח, למען

אפשר מיד נסיעתי טלפן לדונינג סטריט שיברר אם יש אוירון לבזל.

האוירון הרגיל יוצא בשמונה בבוקר לפריס, וביום ראשון אין קשר

עם בזל. לאחר זמן מה הודיעו שיש אוירון מיוחד, אבל הוא יעלה

80 לירה. הודעתי שלא אשלם כסום כזה. טלפן שנית - והודיעו לו

בעבור זמן מה שאפשר להשיג אוירון בחמשים לירה. אמרתי שגם כסום

כזה לא אשלם. טלפן אז למיניסטרים האויר, והודיעו שיכולים

להקמיד לרשותי אוירון ממלחתי. אולם מקולם נמלך בדעתי ואמר

שלא טוב שאסע באוירון זה, ואמר שלא טוב שאסע באוירון זה, כי

הדבר יגיע למלממם וחוכמם שאלה. טלפן שוב לדונינג סטריט לברר

מהלך הרכבות - והוגד לו שבארבע יש רכבת לבזל. הודעתי לו שאין

לי ויזה צרכתי וזה יוכל לעכב אותי בדרך. מהר טלפן לדונינג

סטריט לסדר העניין.

שבנו לזקן והקראנו לפניו את נוסח הטלגרם שעברנו
ושאלנו אם אין לו כלום נגדה - חשב קצת והביע הסכמתו לנוסח
This cable strictly : אלא בקש להוסיף בסוף מלים אלה:
confidential as Premier was giving his own personal views
unofficial(j)

העירותי לו שהמלה האחרונה by עלולה לעשות רושם
סטעה, שהשיחה היתה שיחה פרטית ובקשתיו למחוק מלה זו - והוא
הסכים. השיחה נסבה שוב על המצב בקונגרס. מלקולם רמז לנו
שה P.M. צריך להשתחרר - קסנו.
